

Borgarráð

Reykjavík, 30. september 2025

MSS25050076

Leikskólaleiðin í Reykjavíkurborg - Umbætur í náms- og starfsumhverfi leikskóla, áfangaskil stýrihóps

Lögð eru fram til kynningar áfangaskil og tillögur stýrihóps um leikskólaleiðina í Reykjavíkurborg, þ.e. um bættar náms- og starfsaðstæður í leikskólum Reykjavíkurborgar. Í þessum fyrsta áfanga leggur stýrihópurinn fram tvær megentillögur í drögum sem hann óskar eftir að verði vísað til skóla- og frístundaráðs og fari þaðan í viðtækt samráðsferli. Tillögurnar varða skráningu á dvalartíma barna, breytt skipulag leikskólans og nýja gjaldskrá sem miðast við þetta breytta skipulag.

Leikskólaleið Reykjavíkurborgar felur í sér að leita samfélagslegrar sáttar um skipulag leikskólastarfs, auka fyrirsjáanleika fyrir leikskólasamfélagið, bæta starfs- og námsaðstæður og auðvelda mönnun. Miðað er við að tillögurnar taki gildi um áramót að loknu samráðsferli. Skipan stýrihópsins hefur verið framlengd til áramóta.

Heiða Björg Hilmisdóttir
borgarstjóri

Hjálagt:

Umbætur í náms- og starfsumhverfi leikskóla – Tillögur stýrihóps um umgjörð leikskólastarfs.

Erindisbréf stýrihóps (spretthópur) um reglur um leikskólastarf

Reykjavík

Til: Borgarstjóra

Efni: Tillögudrög um umbætur í náms- og starfsumhverfi leikskóla - áfangaskil

Á vordögum, 22. maí 2025, skipaði borgarráð stýrihóp *um reglur í leikskólastarfi*, sem fékk það hlutverk að „skoða leiðir til að bæta mönnun og starfsaðstæður starfsfólks með það fyrir augum að draga verulega úr þörf fyrir fáliðunaraðgerðum í leikskólum borgarinnar og auka þar með fyrirsjáanleika í lífi barnafjölskyldna“.

Viðfangsefni hópsins hafa verið þessi:

1. Dvalartími barna
2. Skipulag leikskólastarfsins
3. Föstudagar frá kl. 14.00
4. Skráningardagar leikskóla
5. Gjaldskrá
6. Stuðningur við stjórnendur
7. Umsjónarmaður leikskólahúsnæðis
8. Íslenskufærni og íslenskukennsla starfsfólks
9. Sumarliðar
10. Starfspjálfun ófaglærðs starfsfólks

Stýrihópurinn leggur hér fram í drögum tvær megentillögur hópsins. Eru þær hugsaðar sem fyrsti hluti margvíslegra aðgerða sem hópurinn telur að ráðast þurfi í til að ná þeim markmiðum sem lagt var upp með í erindisbréfi hópsins. Hópurinn hefur þegar beðið borgarstjóra um framlengingu á störfum hópsins svo hann geti klárað að móta aðrar mikilvægar úrbótatillögur sem hann einnig telur að nái áðurnefndum markmiðum.

Markmið tillagnanna er að standa vörð um faglegt leikskólastarf og tryggja stöðugleika fyriri foreldra/forráðamenn, börn og starfsfólk. Þau snúa m.a. að skipulagi leikskóladagsins, dvalartíma barna og gjaldskrá leikskóla.

Tillaga 1: Fyrirsjáanleiki í skráningu dvalartíma barna og í skipulagi leikskólans.

Dvalarsamningar

Leikskólar verða áfram opnir frá kl. 7:30 – 16:30. Í upphafi leikskóladvalar eru gerðir dvalarsamningar fyrir leikskólabörn eftir því hversu langan dvalartíma þau þurfa á viku. Gert er ráð fyrir að dvalarsamningar verði að lágmarki 30 tímar og að hámarki 42,5 tímar á viku. Foreldrar geta áfram skráð mislanga viðveru á daga innan vikunnar og ósk um breytingar á dvalarsamningi skulu gerðar með mánaðarfyrirvara.

Reykjavík

Leikskóladagurinn

Allar náms- og leikstundir barna í leikskólanum eru gæðastundir sem sniðnar eru að aldri þeirra og þroska, menningu og aðstæðum í hverjum leikskóla fyrir sig. Hins vegar skal leikskólinn leitast við að skipuleggja helstu þætti skólanámskrár með fyrirsjáanlegum hætti innan tilgreindra 5-6 stunda á dag. Eins og Aðalnámskrá leikskóla kveður á um vinnur hver leikskóli skriflega og aðgengilega skólanámskrá þar sem menntastefna Reykjavíkurborgar, hugmyndafræðileg nálgun og gildi leikskólans koma fram. Á grunni skólanámskrár vinnur hver leikskóli starfsáætlun sem tekur gildi í upphafi skólaárs. Til að tryggja góðan fyrirsjáanleika er mikilvægt að kynna hana vel í leikskólasamfélaginu þegar starfsárið hefst.

Mannaflapörf

Tillögunum er ætlað að tryggja hámarksmönnun leikskólanna í 38 stundir alla virka daga þ.e. frá kl. 8.00 - 16.00 mánudag til fimmtudags og frá kl. 8.00 til 14.00 á föstudögum. Á öðrum tímum er reiknað með að mannaflapörfin verði minni.

Skráningadagar

Eins og áður gefst foreldrum tækifæri til að skrá börn sín í leikskóla á eftirfarandi dögum:

- Alla daga milli jóla og nýárs.
- Þrjá daga í dymbilviku í aðdraganda páska.
- Alla daga í vetrarleyfum grunnskóla, þrjá á haustönn og tvo á vorönn.

Sú breyting verður gerð að skráning fyrir alla skráningardaga mun fara fram í september ár hvert en ekki með mánaðarfyrirvara eins og nú er. Sérstakt gjald er innheimt vegna hvers skráningardags sem nýttur er en sé enginn skráningardagur nýttur fellur niður námsgjald fyrir maímánuð. Gert er ráð fyrir að mannaflapörf verði minni á skráningardögum.

Vinnuskylda starfsfólks	Mánudagur	Þriðjudagur	Miðvikudagur	Fimmtudagur	Föstudagur
7:30 – 8:00					
8:00 – 10:00					
10:00 – 12:00					
12:00 – 14:00					
14:00 – 16:00					
16:00 – 16:30					

Fyrirsjáanleiki

Breytingunum er ætlað að ná auknum fyrirsjáanleika í skipulagi og mannaflapörf leikskólans. Skráningardögum og tímanum eftir kl. 14.00 á föstudögum er ætlað að mæta breyttum vinnutíma starfsfólks. Með breytingunum eru væntingar um að ófyrirséðum faliðunaraðgerðum, vegna öryggissjónarmiða, fækki til muna.

Tillaga 2: Breytt gjaldskrá sem miðast við breytt skipulag leikskóladagsins.

Núverandi [gjaldskrá](#) leikskóla Reykjavíkur skiptist í tvo flokka. Flokk I fyrir hjón og sambúðarfólk og flokk II sem er afsláttarflokkur fyrir einstæða foreldra, báða foreldra í námi, öryrkja og starfsfólk leikskóla Reykjavíkur. Greitt er fyrir dvalarstundir á dag og skiptast leikskólagjöldin í námsgjald og fæðisgjald.

Drög að nýrri gjaldskrá mun miðast við heildardvalartíma barna á viku og er útgangspunktur hennar 38 stundir á viku þar sem grunngjaldið. Allir núverandi afsláttarflokkar víkja fyrir nýjum afsláttarflokkum að undanskildum starfsmanna- og systkinaafsláttum. Tekið verður tillit til tekna foreldra undir ákveðnum tekjumörkum og sérstakt afsláttarkerfi verður innleitt fyrir þá. Ef barn er ekki skráð eftir klukkan 14 á föstudögum er veittur 25% afsláttur af námsgjöldum. Fyrir hvern skráningardag eru greiddar 4000 krónur. Þá bætist við nýr afsláttarflokkur ef enginn daganna er nýttur og þá falla námsgjöld niður fyrir allan maí á yfirstandandi starfsári.

Vistunartími á viku	Núverandi		Ný gjaldskrá					
	Flokkur I	Flokkur II	Almennt gj. vistun e. 14	Engin vistun eftir 14 fös.	Tekjuviðmið einst	Tekjuviðmið einst Starfsmannaafsl.	Tekjuviðmið Sambúð	Tekjuviðmið Sambúð
			Almennt	25% FÖS	80%	40%	60%	30%
32,5	27.882	18.483	21.820	19.320	13.820	17.820	15.820	18.820
35	32.071	21.949	26.774	23.774	17.174	21.974	19.574	23.174
38	33.307*	22.462*	30.774	26.774	17.974	24.374	21.174	25.974
40	34.542	22.974	46.774	38.774	21.174	33.974	27.574	37.174
42,5	39.106	24.858	66.774	53.774	25.174	45.974	35.574	51.174

Hér fyrir ofan má sjá áhrif breytinganna á mismunandi dvalarstunda á viku út frá núverandi gjaldskrá og öllum ofangreindum afsláttarflokkum nema systkinaafslætti. Gjaldið er samanlagt fæðisgjald og námsgjald.

Tillaga að nýrri gjaldskrá

Námsgjald fyrir 38 stundir á viku eru 16.000 kr. og eru innleiddir fjárhagslegir hvatar fyrir foreldra til að nýta bara þær dvalarstundir sem börn þeirra þurfa. Námsgjald fyrir hvern hálf tíma umfram 38 stundir á viku eru 4000 kr. Fæðisgjald helst óbreytt fyrir morgun-, síðdegishressingu og hádegismat. Ef dvalarstundir á viku eru undir 35 stundum fellur gjald fyrir síðdegishressingu út.

Sérstakur afsláttur á föstudögum eftir kl. 14:00

Ef barn er ekki með dvalartíma eftir kl. 14:00 á föstudögum verður veittur 25% afsláttur af námsgjaldi.

Tekjuviðmið, systkina- og starfsmannaafslættir

Auknir afslættir í formi tekjuviðmiða eru teknir upp í nýrri gjaldskrá sem ætlað er að verja efnaminni foreldra og barnafjölskyldur og þau sem eru í viðkvæmri stöðu. Tekjuviðmið

einstaklinga og sambúðarfólks munu miðast við heildartekjur á ári á grundvelli skattframtals frá Ríkisskattstjóra.

Tekjuviðmið einstæðra foreldra.

Lægra tekjuviðmið miðar við árstekjur undir 6,5 milljónum kr. á ári og hærra tekjuviðmið miðar við árstekjur frá 6,5 – 9,5 milljónum kr.

Lægra tekjuviðmið veitir 80% afslátt af námsgjaldi leikskóla og hærra tekjuviðmið 40% afslátt af námsgjaldi.

Tekjuviðmið hjóna og sambúðarfólks.

Lægra tekjuviðmið miðar við árstekjur undir 9,5 milljónum kr. á ári og hærra tekjuviðmið miðar við árstekjur frá 9,5 – 12 milljónum kr.

Lægra tekjuviðmið veitir 60% afslátt af námsgjaldi leikskóla og hærra tekjuviðmið 30% afslátt af námsgjaldi.

Starfsmannaafsláttur

Afsláttur fyrir starfsfólk leikskóla Reykjavíkur er 40% af námsgjaldi.

Hæsti afsláttur af námsgjaldi, sem er 80%, gildir fyrir ofangreint og afslættir leggjast ekki saman.

Systkinaafsláttur

[Systkinaafsláttur](#) helst óbreyttur eða 100% afsláttur af námsgjaldi fyrir eldra barn fyrir sama fjölda dvalarstunda og yngra barn. Veittur er 100% afsláttur af fæðisgjaldi fyrir fleiri en tvö börn. Afslátturinn gildir þvert á þjónustu leikskóla, grunnskóla og frístundaheimila.

Dæmi um áhrif breytinga á gjaldskrá

Reiknivél fyrir tillögu um breytta gjaldskrá leikskóla verður aðgengileg á heimasíðu Reykjavíkurborgar á næstunni.

Greinargerð

Starfsumhverfi leikskóla hefur tekið miklum breytingum undanfarin 10 ár. Þar má nefna fjölgun barna og starfsmanna með fjölbreyttari menningarbakgrunn og fækkun leikskólakennara á sama tíma og faglegar kröfur hafa aukist. Einnig hafa úrbætur á húsnæði haft mikil áhrif en nokkrir leikskólar hafa þurft að flytja deildir til eða jafnvel skólann í heild sinni vegna ýmissa vandkvæða við húsnæði s.s. vegna loftgæðavanda. Þá hefur aukinn fjöldi undirbúningstíma, breytt vinnuskylda starfsfólks og aukið orlof skapað áskoranir.

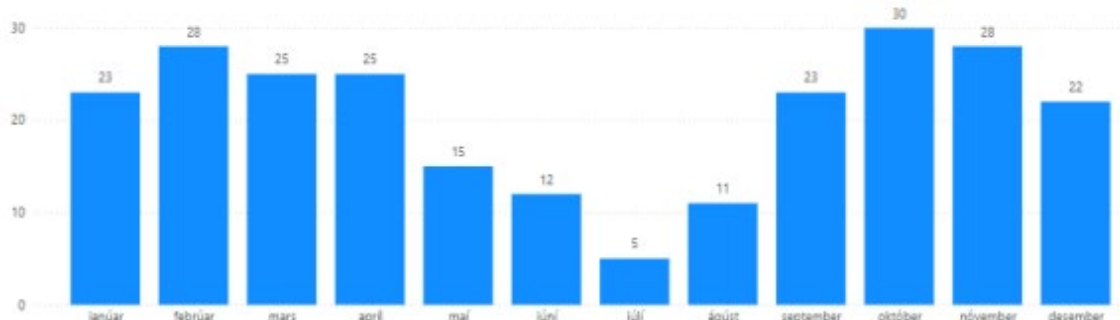
Margt hefur verið gert til að koma til móts við þessar breytingar t.d. námsleyfi starfsfólks til að sækja sér leyfisbréf, íslenskunámskeið, aðgerðir til að fækka börnum í rými, skráningardagar til að styðja við breytta starfsskyldu starfsfólks og aukning á stjórnunarhlutfalli aðstoðarleikskólastjóra. Einnig er mikill stuðningur fólgin í því að nú er skólaþjónustan nær vettvangi með verkefninu *Betri borg fyrir börn* og fagstjórar í hverfum veita leikskólastjórum stuðning.

Árið 2021 var lögð fram skýrslan *Fagleg staða stjórnenda í skóla- og frístundastarfi* þar sem áskoranir stjórnenda á starfsstöðvum SFS voru greindar og lagðar fram tillögur til umbóta. Í skýrslunni kom sterkt fram að leikskólar skáru sig frá öðrum starfsstöðvum þegar kom að þeim áskorunum sem fylgja skorti á starfsfólki og forföllum annars vegar og skorti á fagfólki hins vegar. Enn eru þetta þær áskoranir sem helst hvíla á stjórnendum leikskóla svo sem sjá má af reglulegum fréttum um faliðun og ófyrirsjáanlega skerðingu á leikskóladvöl barna og þá þjónustuskerðingu við börn og foreldra samhliða henni. Sem dæmi má nefna að á árinu 2024 þurftu 49 af 67 borgarreknum leikskólum að grípa til faliðunaraðgerða einhvern tíma á árinu.

Nánari upplýsingar um faliðun í leikskólum Reykjavíkur á árinu 2024 má sjá hér:

Fjöldi leikskóla þar sem börn hafa verið send heim hluta úr degi eða allan daginn vegna faliðunar eftir mánuðum 2024

Undanfarin ár hefur skóla- og frístundasvið verið í sérstöku átaki með það að markmiði að fjölga fagmenntuðum leikskólakennurum en það er almunna að skortur á leikskólakennurum er einn stærsti vandinn sem leikskólar standa frammi fyrir. Samkvæmt lögum um menntun, hæfni og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla frá 2019 kemur fram að við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla skuli 2/3 hluti stöðugilda teljast til kennara. Samkvæmt nýlegri skýrslu frá Mennta- og barnamálaráðuneytinu um stöðu leikskólakerfisins á Íslandi kemur fram að hlutfall leikskólakennara hefur farið lækkandi á liðnum árum. Þar kemur fram að árið 2016 hafi hlutfall leikskólakennara verið 33% en árið 2023 var hlutfallið orðið 25%. Þar að auki kemur fram að í 15 leikskólum af 260 leikskólum á Íslandi hafi enginn starfandi leikskólakennari verið að störfum, fyrir utan leikskólastjórnann. Það er mat stýrihópsins að ein mikilvægasta leiðin til að fjölga leikskólakennurum sé að gera nauðsynlegar úrbætur á starfsaðstæðum og starfsumhverfi leikskólanna í Reykjavík.

Tillögunum hér að ofan er meðal annars ætlað að vinna gegn ófyrirséðum faliðunaraðgerðum sem reynast foreldrum afar íþyngjandi og skapa þess í stað fyrirsjáanleika, samhliða því að standa vörð um faglegt starf leikskóla.

Reykjavík

Reykjavík, 22. maí 2025

MSS25050076

ERINDISBRÉF

Stýrihópur (spretthópur) um reglur um leikskólastarf

Ábyrgðaraðili:

Borgarstjórinn í Reykjavík

Hlutverk:

Í samstarfsyfirlýsingu samstarfsflokka kemur fram að bæta eigi starfsaðstæður og vinnuumhverfi í leikskólum og fjölga leikskólaplássum. Þann 4. mars sl. var spretthóp falið að vinna tímasetta áætlun um uppbyggingu leikskóla. Sá spretthópur sem nú er skipaður fær það verkefni að rýna inntöku barna með jafnræði og jöfnuð að leiðarljósi og hagræði fyrir barnafjölskyldur.

Einnig skal hópurinn skoða leiðir til að bæta mönnun og starfsaðstæður starfsfólks með það fyrir augum að draga verulega úr þörf fyrir faliðunaraðgerðum í leikskólum borgarinnar og auka þar með fyrirsjáanleika í lífi barnafjölskyldna.

Stýrihópurinn skipa:

Líf Magneudóttir, formaður

Helga Þórðardóttir

Dóra Björt Guðjónsdóttir

Sabine Leskopf

Árelía Eydís Guðmundsdóttir

Marta Guðjónsdóttir

Til ráðgjafar og samstarfs:

Stýrihópurinn leiti ráðgjafar innan og utan borgarkerfis hjá aðilum með sérþekkingu á viðfangsefninu eftir því sem við á.

Starfstímabil og skil:

Stýrihópurinn skili ábyrgðaraðila kostnaðarmetnum tillögum fyrir 15. júní 2025.

Heiða Björg Hilmsdóttir
borgarstjóri

Reykjavík